

Hortulus Biblico-Moralis Et Asceticus

Pappus von Tratzberg, Franz

Ulm, 1725

Doctrina 4. Desumpta ex capite 31. & 32. lib. Exodi, in quibus describitur
Præceptum de exacta observantia Sabbathi, adoratio vituli, triginta
millium hominum interitus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61252](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61252)

non prius aufum, sub regios ire oculos, antequam tonsus novaque indutus esset veste: nec ulli licuisse proprius accedere Absverum, qui faccum togæ locò ferebat. Quanto minus liceat, profitque homini, in squalido peccatorum sacco, in impexo ac intonso corde, in scissâ innocentiae veste se sistere Regi Regum? Moyses ipse vir Deo charissimus, accessurus ad visionem Rubi iussus est Exodi 3. *Solvere calceamenta*, opera videlicet mortua. Homo ille, qui Matth. 22. nuptiali non indutus veste, convivio solemniter interesse præsumperat, inde eiectus, & detrusus est in tenebras exteriores: quid ergo gratiæ expectet ille, qui in summa disgratia Dei constitutus, illum accedere non veretur? hinc passim sacrae testantur Paginae: tales oratores abominabiles esse Deo. *Iniquitates vestrae dividerunt inter vos & Deum vestrum, & peccata vestra absconderunt faciem eius, ne exaudiat.* Isaia cap. 59. Quare Christiane Lector, ne Deo supplicans, repulsam patiaris, Sancti Petri monitis morem gere, Pœnitentiam præmittendò. Imiteris serpentes, quos Christus imitandos tibi proponit. Hi priusquam corpora immittant aquis, venena deponunt. Depone & tu, flumen Dei per orationes accessurus, venena peccati per veram & dolorosam confessionem. Utque sacrificium precum tuarum eò gratius acceptiusque reddatur Deo: hinc adde *Oleum*, nempe Misericordiam erga pauperes. *Altare tuum Christus est*, ait S. Bonav. Serm. 2. Dom. 5. Pentec. *Quod in paupere vel in mente ubique invenies. Cogita, cui potum præbes & perhorrescas. Cogita, quia sacerdos Christi fias: cum propria manu ei offeras non carnem, sed aqua frigida calicem.* S. Chrysostom. homil. 46. in Matth. 13.

Demum ad perfectionem sacrificii orationis tuæ adde Thymia, de quo agitur in cit. capite. Conficiendum illud est ex variis virtutibus, quas inter Primatum habeat Humilitas: hæc namque teste Eccles. 35. *Nubes penetrabit, & donec propinquet, non consolabitur.*

Doctrina 4.

Desumpta ex capite 31. & 32. lib. Exodi, in quibus describitur Præceptum de exacta observantia Sabbathi, adoratio vituli, & triginta millium hominum interitus.

N.114. Considera 1. **Q**UOD si Deus tam exactum Sabbathi Cultum imperaverit: Ut homo opus tantummodò physicum illâ

Iâ die faciens, morte delictum luere debuerit: quantam mereantur
 pœnam Christiani, qui tot opera moraliter mala, & quæ Apostolus
 vocat *opera tenebrarum*, perpetrare in Sabbatho præsumpserint? olim
 Jerosolymis Templum Deo sacratum erexerat Salomon; sed mox
 in contrarium duos Lucos fieri curavit Jeroboam, & in eisdem duos
 vitulos aureos, unum in *Bethel*, alterum in *Dan*, ad avertendum à
 Cultu divino Populum. Haud secus proh dolor? Diabolus ho-
 diedum agit: ut divinum Sabbathi cultum subvertat, & Christianos
 ab observantia festorum dierum abductos, suum trahat ad obsequi-
 um, erigit plures Lucos, Locos videlicet, in quibus convivia, cho-
 reæ, Ludi, Spectacula Theatrorum aliaque tenebrarum opera exer-
 ceantur. Imperaverat quondam Deus Pharaoni, per os Moysis eum
 allocutus: *Dimitte Populum meum, ut sacrificet mihi in deserto.* Repon-
 bat ille, duris intonans verbis: *Ite ad onera vestra.* Non dispari mo-
 dô Deus nunc præcipit Christianis per ora Sacerdotum, è cathedris
 loquentium: vocate meo cultui Die Sabbathi, insistendô fun-
 dendis præcibus, devotè audiendis Missis, attentè auscultandô
 concionibus, legendô spirituales libros, instituendô Sacra col-
 loquia, invisendô ægrotos, vel in carceribus detentos, consolandô
 mœstos &c. Reponit illicò Diabolus tartareus ille Pharaon; hîs die-
 bûs indulgenda est quies corpori, laboribûs per hebdomadem lassato:
 reparandæ sunt vires per delicatos cibos, per lauta convivia: re-
 creandus est animus per ludos, per choreas, per spectacula, per ve-
 nationes. Et ecce! maledictum hoc Dæmonis Imperium apertas
 reperit aures, promptosque ad obtemperandum animos. Multos
 enim reperire est, qui vix auditâ Missâ (& utinam debite auditâ)
 convolant ad hospitia, ubi in seram usque noctem comeditur, bibi-
 tur, luditur, saltatur; contra quos non ego, sed Deus ipse per Ma-
 lachiam c. 2. intonat: *Dispergam super vultum vestrum stercus* (70. legunt
ventriculum) *solemnitatum vestrarum.* Ut enim ventriculus optimos ac
 delicatissimos cibos destruit, atque in stercus convertit: ita illi festi-
 vitates sacras in porcorum sordes & spurcicias convertunt. Vitu-
 perant illi Judæos, quòd vitulo aureo divinos detulerint honores
 eâ die, quâ Aaron clamavit ad Populum: *Cras solemnitas Domini est.*
 Et se non vituperandos esse putant, si in ipsa solemnitate Domini
 carneum adorent vitulum, ventrem videlicet suum eò cultu, quem
 de Judæis narrat Exodus c. 32. *Sedit populus manducare, & bibere, & sur-*
rexe-

rexerunt ludere. Adeò, ut Antisthenes Philosophus, quod olim de Barbarorum festivis diebus interrogatus dederat responsum, nunc etiam de Christianorum quorundum haud dubiè daret, asserens; Festum esse gulæ irritamentum, & luxuriæ occasionem. *Non veto, dicam cum S. Gregorio Naz. Orat. 6. Animi relaxationem, sed petulantiam coercere.* Sed nunquid honestæ relaxationis nomen merentur conventicula bibonum, ubi principale negotium spongiæ instar se vinò imbuere? bibunt quidem sordidissimæ bestię, sed bibunt, quia sitiunt, cum tamen illi bibant, ut sitiant. Nunquid intra limites honestæ relaxationis est; plurimas diei noctisque horas inter lasciva verba, inter gestus impuros saltandò consumere? erat Judæis vetitum, die Sabbathi viam conficere sexcentis passibus longiorem: sed nunquid isti saltandò non ultra mille passus formant, coque magis vetitos, quò magis sunt obliqui; redduntur inde saepe numero magis fatigati, quàm si integrâ die laborassent, manibus scindendò ligna. Incompertò est: Judæum illum, qui Num. 15. die Sabbathi ligna collegerat, jussum à Deo lapidibus obrui: quid ergo mercantur Christiani, qui ducendò choreas die Festò fomitem libidinis conquirunt? nonne hæc facta Christianorum considerans, exclamem meritò cum Jerem. Thren. 1. *Viderunt eam hostes, & deriserunt Sabbatha ejus.* Viderunt juratissimi Christiani Nominis hostes ipsi Dæmones. Et cur non rideant; si videant, dies saluberrimæ animarum quieti destinatos, tam nefandis laboribus consumi? cur non rideant, si videant: tot horas soli Deo consecratas, suo cultui varia perpetrandò peccata impendi? cur non rideant, si videant, tempus illud, quod obtinendo à Christianis Cælo deputatum est, pro merendo in pœnam orco collocari? audiatur epilogi locò S. Greg. M. lib. 5. moral. dicens: *Hostes Sabbatha videntes irident, cum maligni Spiritus ipsa vacationis otia ad cogitationes illicitas pertrahunt, ut unaquæque reproba anima, quò remotior ab extraneis actionibus servire Deo creditur, eò magis eorum Tyrannidi illicita perpetrandò famulatur.*

N. 115.

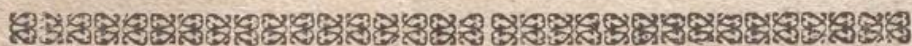
Considera 2. Plurimos Christianorum reperiri, qui tempore calamitatis ad Deum quidem per fervidas preces confugiunt: at non statim ab illo exauditi, & votorum suorum compotes facti, Israelitarum instar sunt Moræ impatientes, & cogitant de fabricandis Diis, qui eos ope auxiliòquè suò præcedant. Ita inquam non pauci adversante fortunâ ad incitas redacti cogitant de acquirendo divitum favo-

favore per servitia etiam divinæ legi repugnantia. Alii à Barbaris aut Hæreticis capti, & durâ servitute pressi, præstantissimum animæ suæ ornamentum (quod est Fides) cum Israëliticis mulieribus offerunt, sacra omnia Religionis suæ abjurantes. Alii diversis doloribûs & morbûs vexati, confugiunt ad superstitionosa medicamina. O Christianos, ipsis Paganis deteriores! nam mulier alienigena Matthæo teste c. 15. accedit Christum, clamans: *Miserere mihi fili David! filia mea à Demonio vexatur.* Quid ad tales preces afflictæ respondet Salvator? non unicum auditur proferre verbulum. Rigoroso hõc silentiõ repulsam passæ mulieris Patrocinium assumunt Apostoli rogantes v. 23. *Dimitte illam, quia clamat post nos.* Sed & hi surdas aures reperiunt. Verum mulier nondum moræ impatiens, nondum fiduciam semel conceptam exuens preces duplicat, & tandem vincit. Sicut meritò ægrum deserit Medicus, quando is non statim primò pharmacò sanatus, alium assumit, & consulit: ita meritò divinam denegat Christus opem illis hominibus, qui tam infirmæ sunt fiduciæ, ut ad primas preces non illicò exauditi despondeant animum, eorum militum æmuli, qui hoste non primò impetu prostratò, arma abjiciunt, & fugam capeffunt. *Factus est Ephraim (Isrælitæ) querebatur olim Deus Olex 7. quasi columba seducta, non habentes, cor: Ægyptum invocabant, ad Assyrios abierunt.* q. d. sicut columbæ facile à suo Domino & columbari recedunt, jungentes se alienis columbarum gregibus: nunc huic, nunc illi, sic Populus meus me derelictò opem nunc Ægyptiorum, nunc Assyriorum imploravit, necessitate pressus: Quare deserere à me desertâ fiduciâ meritò debuit. Hinc Christiane Lector te adhortor verbis Ecclesiastici c. 17. dicentis: *Sta in sorte propositionis & orationis altissimi Dei.* Etsi in cameris Regum & Principum non statim expediantur causæ, sed quandoque longiori tempore expectandum sit: non tamen ab urgendo desistes processu: ita licet preces tuas divinus non ocius sequatur annutus, tamen à continuandis illis nequaquam cessandum est. Quos lapides non movit Dalila, quid laboris infatigata non adhibuit, ut aurum sibi promissum venaretur, secretò conjugis detecto? ter delusa à Samsone, non destitit importunis precibus eum fatigare, & impugnare, donec expugnârit. Ager ille Evangelicus etiam 38. annis salutem expectaverat, instanter suum experiendò sortem, quoties aquæ contingebat motus: tametsi cogeretur experiri, se ab aliis præventum; nec tamen inde despondit animum, donec Christi Mi-

U

sericor.

fericordiam sentiret. Hoc exemplum Christianis objiciens Chrysoft. hom. 35. in Joan. inquit: *Pudeat nos, & incredibilem socordiam nostram deploremus: Triginta octo annos ille expectaverat continuos; nec ejus impletum est desiderium, nec id culpâ aut negligentia ejus factum est; nec propterea desperavit. Nos autem si vel decem dies orationibus invigilantes non exaudimur, jam tepescimus.*

FASCICULUS XIX.

Doctrinarum Moralium & Asceticarum.

Doctrina I.

Desumpta ex cap. 33. & 34. lib. Exodi, in quibus describitur data venia perduellibus, pœnitentiam agentibus, Moysis preces, & promissiones divina ei factæ. Moysis reditus in Montem nullò comitante. Legum receptio.

N. 116. *Considera I.* **T**Antam esse Bonitatem & Clementiam Dei; ut majora sæpè Beneficia peccatoribus impertiatur post lapsum, per pœnitentiam ad se denuò reversis, quàm possederint antè. Enim verò perduellibus Israëlitis promittit v. 2. citati cap. missurum se eis præcursorem Angelum, qui eos ducat in terram melle & lacte fluentem. S. August. in Psal. 70. scribens asserit: *Considerans vitam meam præteritam video, quid mihi debebatur, & quid acceperim ab eo, quod mihi debebatur. Debebat mihi pœna, sed reddita est mihi gratia, debebat Gehenna, sed data est mihi vita æterna.* Exeuntes Pharisæi, ut refert Matth. c. 12. Consilium inière adversus Jesum, quomodò eum perderent? quid hostilibus hisce machinis ultor opponit Salvator? nunquid fulmina pluit super Judæam? hem! respondet Evangelista: *Secuti sunt eum multi, & curavit omnes.* Reponens non tantùm bona, sed & optima pro malis, quæ in sacratum ejus Corpus machinati fuerant Israëlità; quare Jeremias Propheta descriptis priùs Populi peccatis subjungit nomine Dei cap. 3. *Non desinam benefacere. Quòd Justos Deus diligit, non miror: Quia Recti diligunt illum.*
Quod